

KUPUJTE  
VOJNE BONDE!  
Najstarejši  
slovenski dnevnik  
v Ohio  
★  
Oglasi v tem listu  
so uspešni

# ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

KUPUJTE  
VOJNE BONDE!  
The Oldest  
Slovene Daily  
in Ohio  
★  
Best Advertising  
Medium

VOL. XXVIII.—LETO XXVIII. CLEVELAND, OHIO, TUESDAY (TOREK), JUNE 5, 1945 STEVILKA (NUMBER) 130

## Japonska se pripravlja za "samomorilski napad"

### LA KOROŠKO SE BOMO BORILI, JAVLJA TITO

Slovinci na Koroškem  
so jokali, ko je odhajala  
jugoslovanska vojska.  
Pravi poročilo sovjetske  
agencije "Tass"

LONDON, 4. junija—"Ko-  
roška je naša in mi se bo-  
mo borili zanje," je izjavil  
maršal Tito danes v govoru,  
katerega je imel v Celju na  
jugoslovanskem, ko mu je lokal-  
ni osvobodilni odbor izrekel  
pogodilo.

Rešilo govoru, katerega je  
imel maršal Tito v Celju, je ob-  
javil belgradski radio. Predsed-  
nik provizorične jugoslovanske  
vlade je v svojem govoru med  
drugim rekel:

"Jugoslavija je svobodna.  
Osvobodili smo Trst, Istro in  
Koroško. Osvobodili smo Ko-  
roško, toda mednarodne okolsti-  
ve so bile take, da smo bili za-  
mno primorani umakniti se iz  
Koroškega ozemlja. Toda Koroška  
je naša in mi se bomo borili za-  
njo, ako treba."

Belgradsko poročilo o položaju na  
Koroškem

Belgradski radio je stopil v  
stevje tudi v zvezi z objavo  
belgradske vojske, ki je izjavila,  
da so se v Koroški nahajajo  
slovenske vojske, pro-fašistična in po-  
polnoma nesposobna, da bi re-  
šila kakršne koli probleme.

Belgradski radio je izjavil, da je  
Koroška, ki je bila organi-  
zirana po odhodu jugoslovanske  
vojske, pro-fašistična in po-  
polnoma nesposobna, da bi re-  
šila kakršne koli probleme.

Belgradski radio je izjavil, da je  
Koroška, ki je bila organi-  
zirana po odhodu jugoslovanske  
vojske, pro-fašistična in po-  
polnoma nesposobna, da bi re-  
šila kakršne koli probleme.

Belgradski radio je izjavil, da je  
Koroška, ki je bila organi-  
zirana po odhodu jugoslovanske  
vojske, pro-fašistična in po-  
polnoma nesposobna, da bi re-  
šila kakršne koli probleme.

### KOLAJCZYK IN POLJ- SKA ZAMEJNA VLADA

LONDON, 31. maja—(O.N.A.)  
Zaupina, ki se je zbrala okoli  
Kolarczyka, je začela ostro  
kritiko poljske zamejne vlade  
zaradi nesposobnosti, katero je po-  
kazala v ravnanju s Poljaki, ki  
so nahajali v Nemčiji.

Poljski problem tako zapleten, da je  
v Nemčiji, kjer je bil problem  
tako zapleten, da je v Nemčiji,  
kjer je bil problem tako zapleten,  
da je v Nemčiji, kjer je bil problem  
tako zapleten, da je v Nemčiji,  
kjer je bil problem tako zapleten,

### Prvo podrobno poročilo o narodni vladi v Sloveniji

Franc Snoj, ki je lanskega septembra  
odšel v Slovenijo, je član nove vlade

Nedavno smo na podlagi radijskega poročila, ki ga je  
prejel Urad za vojne informacije v Washingtonu, zvedeli,  
da je bila v Sloveniji organizirana prva narodna vlada fe-  
deralne Slovenije.

Prvo podrobnejše poročilo o  
tem zgodovinskem dogodku, ko  
je Slovenija prvič v zgodovini  
dobila svojo vlado, smo prejeli  
včeraj iz urada SANSa, ki te-  
melji na poročilu, ki ga je pri-  
občila beograjska "Politika". Iz  
omenjenega poročila je med  
drugim razvidno, da je član no-  
ve vlade kot minister prometa  
tudi Franc Snoj, ki je lani v  
septembru odpotoval iz Londo-  
na in se vrnil v Slovenijo, kjer  
je navezal stike s Slovensko  
osvobodilno fronto.

Imenovanje Snoja dokazuje, da  
je držal besedo

Franc Snoj, kakor znano, je  
bil dalj časa v Ameriki in je  
bil tekom svojega bivanja tu-  
kaj glasnik zamejne vlade v  
Londonu in agitator proti osvob-  
odilnemu gibanju, ki je zrastle  
v Jugoslaviji pod vodstvom  
maršala Tita. Predno se je vr-  
nil v Slovenijo, je javno priznal  
svojo zmoto ter obljubil, da bo  
napel vse svoje moči, da se ti-  
sti del katoliških Slovencev, ki  
so ga zapeljali kolaboratorji z  
nacij, ob enajsti uri pridruži si-  
lam osvoboditve.

Iz dejstva, da je bil sprejet v  
prvo slovensko vlado, se da skle-  
pati, da je svojo besedo lojalno  
izpolnil in pridobil zaupanje  
osvobodilnega gibanja. Poročilo,  
ki ga je priobčila "Politika" 9.  
maja se glasi:

"Takoj po osvoboditvi Aj-  
dovščine pri Vipavi v Sloven-  
skem Primorju se je vršila seja  
Slovenskega narodno osvobodil-  
nega sveta. Temu svečanemu se-  
stanku članov predsedništva in  
narodnih poslancev so prisot-  
novali dr. Ivan Ribar, predsed-  
nik AVNOJ-a, podpredsednik  
zvezne vlade in minister za kon-  
stituentno Edvard Kardelj, pred-  
sednik srbske narodne skupštine  
dr. Siniša Janković, načelnik  
generalnega štaba jugoslovanske  
vojske general-lajtnant Arso  
Jovanović, minister za infor-  
macije Sava Kosanović, mini-  
ster pošte dr. Drago Marušić,  
minister za Slovenijo (v zvezi  
vladi) Edvard Kočbek, minister  
hrvaške narodne vlade Vicko  
Krstulović, delegacije vojaških mi-  
sij zavznih narodov in pred-  
stavniki javnega življenja Slo-  
venije.

Prvo sejo je otvoril dr. Josip  
Vidmar

"Sejo je odprl predsednik dr.  
Josip Vidmar, ki je pozdravil  
dr. Ribarja, člane zvezne vlade  
in predstavnike zavznih vojaških  
misij. Nato je naznačil, da je  
na dnevi red in poudaril, da je  
na podlagi tozadevnega zakona  
o oblikovanju narodne vlade  
Slovenije potrebno sestaviti pr-  
vo vlado svobodne in federalne  
Slovenije. Poslanci so to izjavo  
pozdravili spontano z dolgim  
aplavzom.

"Zatem je zbornico pozdravil  
dr. Ivan Ribar, general-lajtnant

### DRŽAVNI DEPT. ZA OBVEZNO VOJAŠČINO V MIRNEM ČASU

WASHINGTON, 4. juni-  
ja. — Državni department  
je danes naslovil na kon-  
gres poziv, da Zed. države  
vedejo obvezno vojaško  
službo v mirnem času, re-  
koč, da je to potrebno radi  
obligacij, katere bo imela  
Amerika kot članica nove  
mednarodne varnostne or-  
ganizacije.

Stališče departmenta je  
podal danes pred kongres-  
nim odsekom državni pod-  
tajnik Joseph Grew. Odsek  
je danes začel zaslišanja  
glede kontroverznega vpra-  
šanja, ki bodo trajala tri  
tedne.

### Češka industrija je dobro prestala vojne razmere

PRAGA, 29. maja—(O.N.A.)  
—Ogledal sem si dober del če-  
hoslovaške industrije, ter potem  
na dolgo in široko razgovarjal s  
českimi ministrom za industrijo,  
Bohumilom Lausmanom. Moj  
zaključek je, da je češka indus-  
trija trpela manj pod nemško  
okupacijo in radi bojev osvobo-  
ditve kot druge osvobodjene de-  
žele.

Vsi čehoslovaški premogoko-  
pi so ostali nepoškodovani—a to  
je največji zaklad te dežele. Ve-  
čina obratov je zopet na delu,  
le na severu, kjer je bila večina  
rudarjev Nemcev, je pomanjka-  
nje delavskih sil povzročilo zas-  
toj dela. Nemci so bodisi pobeg-  
nili v Nemčijo ali pa v gore in  
gozdove.

Od treh velikih čeških jeklarn  
je le škoda zelo poškodovana, Vi-  
zovice in Kladno in Zbrojovka  
pa so v dobrem stanju. Tudi dru-  
ge industrije so ostale večinoma  
nepoškodovane, le tekstilna in-  
dustrija je bila uničena, ker so  
Nemci odpeljali stroje deloma v  
Nemčijo, deloma pa v Italijo. To  
škodo so Nemci naprej popra-  
vili vsaj deloma s tem, da so v  
deželi nastanili precej novih in-  
dustrij, ko so jih umikali pred  
zavezniškimi zračnimi napadi.  
Čehoslovaška je danes najbrže  
edina dežela v Evropi, ki ima  
popolnoma intaktno optično in-  
dustrijo — katere pred vojno  
sploh ni imela. Isto velja za to-  
varne sintetične petroleje in  
umetnega kavčuka, katere so  
Nemci nastanili na Moravskem.

Čehi so imeli pred vojno malo  
industrije letal. Nemci so jo po-  
večali za več sto odstotkov. Pre-  
nesli so tudi na čehoslovaško ve-  
like svoje filmske industrije.

Železnice tudi niso tako poru-  
šene kot v drugih evropskih de-  
želah, ki so bile žrtve vojne.  
Transportno vprašanje je na Če-  
hoslovaškem kritično pred vsem  
radi porušeni mostovi. Prista-  
nišče v Bratislavi pa je bilo raz-  
dejano.

Vse tovarne, ki so bile last  
Nemcev ali Madžarov, bodo za-  
plenjene. Dokler ne bo vlada od-  
ločila, kaj se bo z njimi zgodilo,  
jih bodo upravljali narodni od-  
bori sestavljeni iz zanesljivih  
članov raznih ravateljstev in  
posnenih delavcev. Vse tovarne,  
ki so bile prej last Židov, kate-  
rim so jih odvzeli Nemci, bodo  
vrnjene njihovim posestnikom  
čim bo ustanovljeno in dognano,  
komu pripadajo.

JADRANOVE VAJE  
Vse pevce in pevke zbora "Ja-  
dran" se prosi, da se odslej red-  
no udeležujejo pevskih vaj. Pri-  
hodnja vaja se vrši jutri, ob 8.  
uri zvečer v Slovenskem delav-  
skem domu na Waterloo Rd.

Arso Jovanović, minister Vicko  
Krstulović, dr. Siniša Stanko-  
vić in France Bevk v imenu  
oblastnega narodno osvobodil-  
nega odbora Slovenskega Pri-  
morja. Nazadnje je govoril pod-  
(Nadaljevanje na 4. strani)

### Zakaj je Hitler opustil invazijo Velike Britanije

WIESBADEN, Nemčija, 4.  
junija. — Iz ust visokih nem-  
ških častnikov, ki so ujetniki za-  
veznikov, se je sedaj definitivno  
ugotovilo, da je Adolf Hitler  
nameraval vprijeti invazijo  
Anglije 15. septembra 1940, in  
v invazijo se je imelo vreči 10  
divizij.

V ta namen je nemška ko-  
manda podvzela 10-dnevno zrač-  
no ofenzivo proti Angliji, kate-  
ri je imela slediti dejanska in-  
vazija. Toda dejstvo je, pravijo  
nemški častniki, da niso Nemci  
mogli nikoli spraviti skupaj do-  
volj ladij, da bi mogli invazijo  
izvesti. Poleg tega se je izjalo-  
vil nemški poizkus za zlomitev  
britske zračne sile.

Posledica tega je bila, da je  
Hitler načrt za invazijo Anglije  
opustil ter armado, ki je imela  
napasti Anglijo, poslat na vzhod-  
no mejo, odkoder je v juniju  
naslednjega leta pričel invazijo  
Rusije.

### Ameriški komunisti postanejo zopet politično aktivni

NEW YORK, 4. junija—Na-  
rodni odbor Politične komuni-  
stične zveze je danes izjavil, da  
je organizacija storila napako,  
ko se je pred letom dni razpus-  
tila kot politična stranka.

V resoluciji, ki je bila objav-  
ljena v "Daily Worker," je re-  
čeno:

"Spremembe, ki so bile na-  
pravljene v naši obliki komuni-  
stične organizacije, so neizogib-  
no ojačile nekatere nevarne ten-  
denca za likvidacijo neodvisne  
in borbene vloge komunistične-  
ga gibanja."

Resolucija je bila sprejeta na-  
zvlic temu, da ji je uporekal Earl  
Browder kot predsednik organi-  
zacijskega odbora je nato sklenil,  
da se v teku dveh tednov vrši seja,  
na kateri bo napravljen končni  
sklep glede vprašanja, kako naj  
v bodoče delujejo ameriški ko-  
munisti.

### STANLEY SLEJKO NA RADIO

Stanley Slejko, sin poznane  
družine Mr. in Mrs. Frank Slej-  
ko, 16205 Arcade Ave., ki se na-  
haja pri mornariški godbi, bo  
nocoj govoril potom radia iz Ho-  
nolulu. Kot se je pred kratkim  
poročalo, je bil Stanley na uso-  
depolni ladji Franklin, ki je bila  
pred nekaj meseci torpedirana  
in potopljena, vsled česar je bilo  
na stotine moštva zgubljenega.

Govoril bo na programu "Every-  
thing for the Boys," ki se vrši  
pod vodstvom Dick Hymes, ob  
7:30 uri zvečer potom WTAM  
radio postaje. Stanley je bil edi-  
ni izmed rešenega moštva na  
omenjeni ladji, ki je odklonil 30-  
dnevni dopust in je ostal v Ho-  
nolulu, kjer se je zopet sestel s  
svojim bratom Edwardom, s ka-  
terim zdaj skupaj igrata pri  
mornarici.

### Japonski letalci imajo kot "žive bombe" napasti U. S. ladje pri Okinawi

PEARL HARBOR, 4. junija—Vpričo dejstva, da je zlo-  
mitev japonskega odpora na otoku Okinawi pred durmi,  
so se Japonci odločili, da vso svojo mornariško letalsko  
silo spremenijo v "samomorilski zbor," v desperatnem  
poizkusu, da obvarujejo Japonsko pred napadom od strani  
ameriške mornarice.

Kot razvidno iz poročil, kate-  
re je objavil tokijski radio, bo-  
do japonski letalci postali tako-  
rekoč "žive bombe", kar pome-  
ni, da se bodo premišljeno vr-  
gli na ameriške ladje, z name-  
nom, da na njih krovih povzro-  
čijo eksplozije.

Taki napadi, ako se posreči-  
jo, pomenijo smrt za letalca,  
ampak so skro v vsakem slu-  
čaju tudi usodni za napadeno  
ladjo.

Tri matične ladje poslano na  
samomorilno misijo

Glasm enega poročila, ki ga  
je objavil tokijski radio, plove-  
jo proti Okinawi tri japonske

### JUGOSLAVIJA JE SPREJELA ZAKON PROTI VERSKI IN PLEMENSKI DISKRIMINACIJI

Beograd, 29. maja (O.N.A.) — Danes je sprejel na-  
rodno-osvobodilni odbor zakon, ki prepoveduje podpiho-  
vanje in ščuvanje radi narodnostnih, verskih ali rasnih  
razlik. Cilj tega zakona je, da se izvede popolna enakost  
prebivalstva ne glede na njih narodnost, raso ali vero-  
izpovedanje.

Novi zakon ima sedem členov.  
Določbe tega zakona povedo, da  
je kriminalni prestop, ako ne-  
kdo odreda individualne pravice  
drugim na podlagi narodnosti,  
rase ali veroizpovedi. Kazni so  
določene tudi za širjenje toza-  
devne propagande. Za ščuvanje  
na poboje iz teh razlogov so do-  
ločene kazni, ki gredo do 15 let  
zapore.

### KRATKE VESTI

ANTHONY EDEN SE PODAL  
NA DVOTEDENSKI ODDIH

LONDON, 4. junija. — Zu-  
nanji minister Anthony Eden  
se je po naročilu zdravnikov po-  
dal na dvotedenski oddih, tekom  
katerega časa bo njegove posele  
vršil premier Churchill. Eden je  
zbolel na uljeh v želodcu, toda  
njegovo stanje ni nevarno.

### ITALIJANSKI KRVNIK OBDOJEN NA SMRT

RIM, 4. junija. — Petro Koch,  
27-letni italijanski državljani  
nemškega porekla, ki je bil po-  
veljnik SS čet v Rimu za časa  
nemške okupacije, je bil danes  
spoznan krivim smrti stoterih  
italijanskih civilistov, ter obso-  
jen na smrt.

### LAVAL SE VRNE V FRAN- CIJO ZA OBRAVNAVO

MADRID, 4. junija. — Tukaj  
se poroča, da bo Pierre Laval  
danes nastopil pot nazaj v Fran-  
cijo, kjer ga čaka obravnava  
pod obtožbo izdajstva, ki se bo  
najbrže končala z njegovo smr-  
tno obsodbo. Poročilo iz Barcelo-

Zakon predvideva, da "znan-  
stvena kritika" veroizpovedan-  
je ne velja kot podpihovanje k ver-  
skemu sovražstvu.

Oni, ki prekršijo ta zakon, bo-  
do postavljeni pred okrožna na-  
rodna sodišča v slučaju prvega  
prestopka, in pred višja narodna  
sodišča v slučaju ponovitve.

### KAZNJENCI VPRIZORILI UPOR RADI SLABE HRANE

JESSUPS, Maryland, 3. juni-  
ja. — Včeraj je tukaj 900 kaz-  
njencev vpriporilo vstajo kot  
protest proti slabi hrani. V jet-  
nišnico je bila poslana državna  
milica, ki je ustrelila na jetni-  
ke in jih 16 ranila.

### REDNA SEJA

Nocoj ob 8. uri se vrši redna  
seja podružnice št. 14 SZZ v na-  
vadnih prostorih. Članice se va-  
bi na polnoštevilno udeležbo, ker  
bo sprejem novih članic in go-  
dovanje. Obenem se prosi tudi  
one članice, ki še niso poravnale  
svojega asesmenta, da to nocoj  
gotovo storijo.

### PROGRESIVNE SLOVENKE ŠT. 3

Članice krožka št. 3 Progre-  
sivnih Slovenek se vabi na redno  
sejo, ki se vrši jutri večer ob 8.  
uri v Slovenskem društvenem  
domu na Recher Ave.

# UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

## "ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by  
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.  
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12  
Issued Every Day Except Sundays and Holidays  
SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROČNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:  
(Po razmašcu v Cleveland in po pošti izven mesta):

For One Year — (Za celo leto) ..... \$5.50  
For Half Year — (Za pol leta) ..... 3.50  
For 3 Months — (Za 3 mesece) ..... 2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:

(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):  
For One Year — (Za celo leto) ..... \$7.50  
For Half Year — (Za pol leta) ..... 4.00  
For 3 Months — (Za 3 mesece) ..... 2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:

(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):  
For One Year — (Za celo leto) ..... \$8.00  
For Half Year — (Za pol leta) ..... 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

## PRILAGODEVANJE SOŽITJU V SKUPNEM SVETU

Pod gornjim naslovom bo naš list priobčl serijo člankov izpod peresa Dr. Margarete Mead, pomožne kuratorice antropologije v Ameriskem muzeju prirodne zgodovine. V teh člankih, bo avtorica razpravljala o problemih plemen in narodov, ter o potrebi prilagodenja in priučanja novemu načinu gledanja na življenje v modernem svetu, da bo tako omogočeno mirno medsebojno sožitje ljudstev v skupnem svetu. Čitatelji, ki bi želeli predložiti Dr. Meadovi kako vprašanje, bodisi, da da nanje odgovor ali o njem razpravljati, naj pišejo na naslov: Dr. Margaret Mead, c/o Common Council for American Unity, 222 Fourth Ave., New York 3, N. Y.

### VZGOJA JE KAR ŠTEJE, NE RASA

Piše dr. Margaret Mead

Karkoli je eden ali drugi izmed nas dosegel v življenju, je zavisno v glavnem od tega, kar smo se naučili od naših staršev, sorodnikov in od skupine v kateri živimo. In zelo važno je, da se tega zavedamo. Značilnosti ali lastnosti, ki se odražajo v nevednosti, lenobi in nestalnosti, ali pa v varčnosti, brutalnosti, plemenitosti duha, v pohlepnosti in lakomnosti, niso rasne karakteristike, čeprav se jih pogosto istoveti ali veže z rasnimi značilnostmi. Vse te značilnosti človeka izvirajo, v kolikor obstajajo, iz vzgojnih in socialnih razmer in okolščin v katerih gotova skupina živi. Ako spremenimo te okolščine, bomo uvideli, da bodo nastale tudi spremembe v značilnostih posameznikov.

Res je, da se rode otroci z mnogimi individualnimi razlikami, toda te razlike niso rasni pojav, kajti, enake razlike najdemo pri vseh rasah. Medtem, ko ena rodbina morda res poseduje gotove karakteristike in razlike, ki jih ni najti pri drugi, so pa vse te razlike, skupno vzete, manjše važnosti kot vzgoja, to se pravi stvari, ki smo se jih naučili od naših staršev, v šoli, na ulici ali pri igrah. Večji del naših značilnosti, ki so res uvaževanja vredna, smo podedovali v socialnem in ne v fizičnem pogledu.

Ce vzamemo, n. pr., otroke, katerih starši so razbrzdani ali kriminalno nagnjeni, ter jih izročimo ljudem, ki jim nudijo pravi dom in dobro vzgojo, bodo ti otroci zrastle kot dobro odgojeni in odgovorni člani družbe, ter bodo kazali nagib do istega načina življenja kot so ga videli pri svojih krušnih starših. Preizkušnje, ki so jih v mnogih slučajih napravili, da doženejo mero inteligence adoptiranih otrok-sirot, so pokazale, da taki otroci navadno kažejo inteligenco, ki bolj sliči oni njihovih krušnih staršev, nego njih roditeljev. Otrok civiliziranega očeta in necivilizirane matere bo kazal vse znake divjaka ako je vzgojen med skupino svoje matere... Če pa bi istega otroka dali odgojiti v Evropi ozir. med belci, bi pa brezdvomno lahko dovršil študije na kaki visoki univerzi. Sicer je resnica, da obstajajo v gotovih rodbinskih pokoljenjih nagibi, ki so bodisi znak šibkega ali pa trdnega značaja odražajočega se v posameznikih, ali dobre socialne razmere navadno precej dobro uravnovesijo to dedščino, nasprotno pa lahko vidimo, da slabe socialne razmere neizmerno poslabšajo in poglobijo nagibe k slabemu ter zatro dobro stran značaja.

Pogosto je napačno misliti, da je tradicionalen način življenja gotove skupine ljudi podedovan, ker resnica je, da se mora vsaka generacija znova naučiti vseh šeg in navad ter obnašanja, olike, itd. Vzemimo, recimo, dar, ki ga imajo židovski otroci za učenje jezikov. Seveda to ni rasna karakteristika, ker židje niso rasa, in talent za učenje jezikov itak nima nič skupnega z raso. Tudi ni ta dar nekaj, kar so mogoče podedovali od svojih staršev. Ta njih posebnost izvira pred vsem iz dejstva, da se židovski otroci že v zgodnji mladosti naučijo, da obstajajo na svetu različni jeziki, katerih so se njih starši priučili, ker so jih življenjske ali poslovne razmere zanesle v različne kraje in dežele. Ako pa bi te otroke recimo obdržali na istem mestu, kjer so se rodili, ter bi se v družini govorilo en sam

jezik, tedaj bi kmalu izginil nagib do učenja drugih jezikov. Od vzgoje je odvisno ali se nekomu zdi učenje jezikov lahko ali težko. Način rabe jezika, naglas, obseg besedišča, vse to je odvisno od tega, kako smo bili odgojeni tozadevno. Saj vemo, da govori n. pr. japonski otrok čisto angleščino ako je odgojen v tem jeziku, a nasprotno bi govoril ameriški otrok čisto japonščino, če bi zrastle med Japonci. Jezik, kot tak, je socialna dedščina, katere se je treba naučiti, navzlic temu, da se ga navadno stavi v tesno zvezo z plemenskimi in narodnostnimi skupinami.

Med mnogimi tujerodnimi skupinami opazimo, da je odstotek kriminalnosti v prvi generaciji zelo nizek, a v drugi generaciji pa nenadno poskoči — isto opazimo med ljudmi, ki se priselijo iz dežele v mesta. Kaj pomeni ta kontrast med socialnim obnašanjem staršev in mlajše generacije? Vsekakor nima stvar nobenega opravka s plemenom ali narodnostjo. Tudi to nasprotje ne izvira iz verskih vzrokov, kajti starši in otroci lahko obdržijo isto vero, a so socialno vseeno vsak na drugi stopnji. Naravno ni pri tem niti govora o kaki rodbinski podedovani slabi lastnosti ali nagibu — saj so vendar starši sami priča, da je bilo njihovo pokolenje pošteno in značajno, ker je bil kriminalen nagib skoroda nepoznan med njimi. Kaj pa je potem krivica spremembe? Nepravilna socialna vzgoja mlajše generacije... starši, ki so znali ali bi znali svoje otroke odgojiti prvovrstno v svojem okolju, v katerem so bili sami odgojeni, niso bili kos vzgoji, ki je bila njihovim otrokom potrebna v novem svetu ali okolju.

Ko enkrat spoznamo kako važna je vzgoja in odgoja otrok v socialnem smislu, bomo tudi spoznali, da potrebujejo otroci novih Američanov, iz Evrope, ter otroci skupin, ki se ločijo po plemenskih razlikah ali žive v revnejših krajih predelih naših mest in naselij širom Zed. držav, boljših šol in ne le povprečnih, ki jim dajo šolske izobrazbe za silo; treba jim je boljših igrišč, kjer se bodo naučili in navzeli življenja moderne Amerike, kar bo izpopolnilo njihovo vzgojo. To bo imelo dvostranski uspeh. Kajti ni res, da prihaja pokvarjena in kriminalno nagnjena mladina iz revnih slojev ali družin, krivda zato leži v napačni vzgoji in slabih socialnih razmerah. Če se priselijo v soseščino nova skupina, ki je varčna, ter drži precej na snago in dobro vedenje in obnašanje otrok, lahko brez skrbi zaključimo: "To je skupina ljudi, katere otroci bodo dobro odgojeni." Najboljši način vzgoje mladih pokolenj je, da skrbimo za izboljšanje socialnih razmer in nehamo deliti mladino v skupine izvirajoče iz "dobrega" ali pa "slabega" rodu, narodnosti, ali verski pripadnosti. Izboljšana vzgoja doma in v šoli nam bo dala boljšo mladino v splošnem.

Če že vnaprej zaključimo, da otroci staršev, ki prihajajo iz gotove dežele, ali pripadajo gotovi verski ali plemenski skupini, avtomatično podedujejo gotove zaželjene ali pa nezaželjene karakteristike, potem enostavno propade naša ameriška vera v enake priložnosti za vse. Američani so bili vedno prepričani, kot so bili prepričani ameriški očetje, ki so spisali ustavo Zed. držav, da dobro in zdravo družbo se more zgraditi le na podlagi nudenja enakih priložnosti vsem otrokom. In prva prilika, ki jo moremo nuditi otroku, je prilika, da razvije svoje možnosti in darove, a to je mogoče samo ako mu ne damo čutiti, da ga imamo za manjvrednega ali drugačnega zgolj, ker pripada morda gotovi narodnosti, rasni ali verski skupini. Tako naziranje paralizira možnosti otroka in ovira njegov razvoj v socialnem pogledu.

### Anton Martin Slomšek

"Hočemo naj bi slovenska beseda slovela, imela čast vprico narodov, naših sosedov."

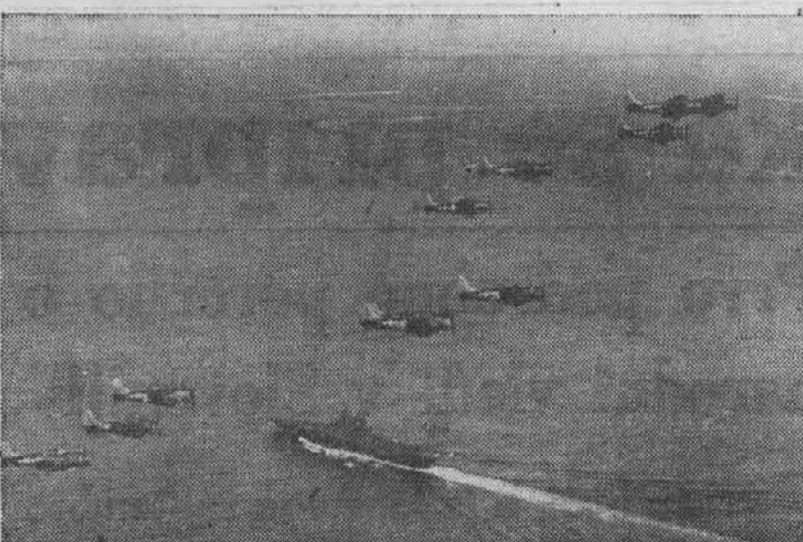
A. M. SLOMŠEK.

Anton Martin Slomšek, o katerem je bilo podano že mnogo življenjepisov, se je rodil 26. novembra 1800 na Slomu blizu železniške postaje Ponikve nad Celjem. Na Slomu so gospodarili že v starih časih Novakovi, ki so šele pozneje sprejeli rodbinsko ime Slomšek. Že v rani mladosti je moral Anton pomagati pri kmetiji in oče mu je kot prvorojencu namenil nasledstvo. Enajstleten je prišel Anton v šolo v Ponikve, kjer ga je poučeval kaplan Jakob Prašnikar, ki je kmalu spoznal fantove šolskega leta je dobil prvo nagrado —; njemu in materi proučeni se je končno vdal tudi oče in postal sina v Celje, kjer je kljub pomankljivi predizobrazbi z vztrajno pridnostjo kmalu dosegel in prekosil svoje

sošolce. Ves čas njegovih študij, zlasti pa po materini smrti ga je Prašnikar očetovsko podpiral. Licej — današnje sedmo in osmo šolo — je dovršil v Ljubljani, v Senju na Hrvatskem in v Celovcu ter vstopil 1821. l. v celovško semenišče, kjer je zaslovel kot dober poznavatelj slovenske takske da mu je vodstvo poverilo poučevanje bogoslovcev v slovenskem jeziku. Slomšek je postal prvi učitelj slovensčine v celovškem semenišču (1822). Novo mašo je pel po končanem tretjem letniku septembra 1823 pri očetovskem prijatelju Prašnikarju, ki se je bil med tem časom preselil v Olimje, kjer ga je ob počitnicah obiskoval in mu pomagal v nedeljski šoli in pri cerkvenih opravilih.

Leta 1825 je zapustil Slomšek semenišče, kaplanoval na Bizeljskem do leta 1827, v Novi cerkvi nad Celjem do 1829 in zaslovel kmalu kot goreč duhovnik in učitelj ter znamenit pridigar. Oktobra 1829 je bil po-

### Mornariška letala napadla Palau otoke



Mornariška letala se dvigajo nad transportnim parnikom in se pripravljajo za napad na japonske baze na Palau otokih v Južnem Pacifiku.

zvan za spirituala v celovško semenišče in znova pričel poučevati slovensčino; vrsta pokrajinskih ljudskih pesnikov je izšla iz njegove šole. Na prošnjo sodišča je poučeval tudi uradnike v slovensčini. V semenišču se je pod njegovim vplivom ustanovilo bralno društvo, osnovan pa je tudi slovstveno društvo, čigar člani so se shajali na stanovanju profesorja Ahacja in prebirali ter popravljali lastne in tuje spise. Oktobra 1838 je postal Slomšek nadžupnik in dekan v Vučenici ob Dravi, kjer je opravljal istočasno službo šolskega nadzornika in postal 1844 stalni višji ogleda lavantinske škofije. Dve leti pozneje je šel kot opat v Celje, a še isto leto je bil imenovan za lavantinskega škofa s sedežem v št. Andražu (1846).

Slomškovi delavnosti se je odprlo široko polje. Njegovemu trudu se imamo zahvaliti, da se je premestil sedež lavantinske škofije iz št. Andraža v Maribor (1857—1859) ter so bili tako skoraj vsi štajerski Slovenci združeni pod eno škofijo in neodvisni od sekovskih nemških škofov. Iz semenišča, ki ga je Slomšek istočasno ustanovil v Mariboru, so izšli duhovniki, ki so bili večji slovensčine in so lahko nadomestili nemške duhovnike, ki so prihajali iz sekovske škofije. Leta 1862 se je napotil Slomšek v Rim, čeprav je bil že bolan; vrnil se je, je v vnuem opravljal škofovska opravila, posvetil še dve cerkvi, se vrnil, težko bolan v Maribor in izdihnil par dni pozneje 24. septembra 1862.

Slomšek je bil pesnik in pisatelj ter odličan šolnik in vzgojitelj. Živel je v času ilirskega gibanja, ki je mnogo pripomoglo k narodno-političnemu preporodu in razvoju. Slomšek je spopolnjeval to delo s svojim obširnimi šolskim programom. S pesnikovanjem se je bavil Slomšek že na gimnaziji, kjer je zložil za godovanje nekega profesorja slovensko pesem, in 1824 je poslal dve pesmi v Ljubljano za nameravani časopis "Slavinjo". Novo vzpodbudo pa je dobil med našim ljudstvom, zlasti na Bizeljskem, ko je poslušal njega petje pri delu, zabavi in vinu.

Prišel je zlagati pesmi v ljudskem tonu, zdravice, popevke za veselo družbo in jim pogostoma tudi sam zložil napev. Pozneje so sledile cerkvene pesmi in pesmi za mladino, ki imajo predvsem vzgojen namen, kakoršnega opažamo tudi pri njegovih basnih in prilikah. Slomškove pesmi in basni niso vselej samostojne pesnitve, pogostoma je povzel jedro po tuji pesnitvi ali tudi vso pesem poslovenil po tuji predlogi. Nekateri njegovi pesmi so se še danes ohranile med ljudstvom, kakor najdemo tudi to ali ono njegovo basen še danes v raznih čitankah. Začetki Slomškovega pisateljevanja so v tesni zvezi z nje-

govim delom v celovški bogoslovni, kjer je vadal svoje učenje v prevajanju in v slovenskem govorništvo. Te prevode je Slomšek zbral, uredil in opilil ter izdal v tisku. Tako je nastala dolga vrsta pripovedk za otroke, poslovenjenih po nemškem izvirniku Kristofa Schmieda, ki spadajo časovno med prve slovenske mladinske spise. Iz govorniških vaj pa je sestavil Slomšek nabožne knjige, ki so bile namenjene duhovnikom kot je pomagalo pri dušnopastirskem delu in ljudstvu v pogloveb verskonravstvene izobrazbe. Marsikatera njegovih knjig je doživela več izdaj. Najbolj pa je zaslovelo Slomškovo ime med našim narodom z "Drobtinica" in s knjigo "Blaže in Nežica".

"Drobtinice", ki jih je Slomšek ustanovil, a uredil le prvo in drugo leto (1846—1848) — izhajale so še dolgo po njegovi smrti — so prinašale duhovnikom "nekoliko na novo osnovanih krščanskih besed za poskušnjo", učiteljem "nekoliko nauka za šolo in nekaj resničnih prigodb", starše pa poučujo "kako bi naj otroke v strahu božjem redili, kako pošteno za svojo družino skrbeli", "pesteram pri zibel, tericam, predicam in perikam" prinašajo "čedne pesmice, ker lepa pesmica je božji dar". Njegov namen je bil povzdiga umske in nraštenoverške izobrazbe ljudstva in vzgoja mladine; ohraniti pa hočejo tudi spomin na znamenite može. V "Drobtinica" je objavil Slomšek veliko poučnih spisov, bavil se s zdravstvenimi, političnimi in narodno-gospodarskimi vprašanji ter opisal življenje in delovanje znamenitih slovenskih pisateljev. "Drobtinice" so bile zelo priljubljene in mnogo čitane med Slovenci.

Plod Slomškovega za šolstvo pa je njegova knjiga "Blaže in Nežica v nedeljski šoli" (1843, c. natisk 1857). Že rano se je Slomšek bavil s šolo in šolskimi vprašanji, že kot srednješollec je pomagal Prašnikarju ob počitnicah pri pouku, bil v Celovcu učitelj slovensčine, poučeval in nadzoroval kot kaplan, dekan in šolski nadzornik, dajal vzpodbudo ter se povsod živo zanimal in trudil za povzdigo šolstva. Svoje pedagoške nazore je praktično razložil v knjigi "Blaže in Nežica", ki je napisana za nedeljsko šolo in namenjena učiteljem kot pomožna knjiga. V okvirju povesti o Blažetu in Nežici Milinarič je razvščena vsa učna snov, kakor si jo je zamislil Slomšek za nedeljske šole. Njegova vzgojna knjiga, ki je oživljala pouk in privabila v šolo čim več ljudi, se je zelo priljubila ne samo učitelju in učencem, temveč vsakemu, ki jo je bral; pouk o najrazličnejših stvareh, kako je ravnati pri nezdodah in boleznih, ob nevihti, sestavki iz kmetijstva so živo zanimali ljudstvo. Deset let pozneje, ko je

postala slovensčina učni jezik ljudskih šol, je dobil Slomšek nalog od vlade, da pripravi potrebne šolske knjige; v nekaj letih (1852—1855) je izdal s pomočjo drugih pisateljev, abecednik, malo in veliko berilo in drugo.

Šola pa je vplivala tudi na dom, kjer je postajala knjiga vedno bolj priljubljena. Zato je hotel Slomšek že leta 1845 ustanoviti "društvo za izdajanje dobrih slovenskih knjig", a vlada je zavrnila njegovo prošnjo. Za izdajo dobrih knjig se je trudil Slomšek vse svoje življenje. Ko mu ni uspela prva prošnja, je delal in moleđoval dalje, dokler se mu ni posrečilo pridobiti za svojo idejo Andreja Einspielerja, ki je z Antonom Janežičem ustanovil l. 1852 "Društvo sv. Mohorja", to se je l. 1860 preimenovalo v bratovščino, ki se je potem naglo razvijala in dala Slovincem nešteto potrebnih knjig; udje te družbe so bili med vsemi sloji in po vseh slovenskih naselbinah se je naglo širila in čitala naša knjiga. Slomškovo književno delo ima jasno začrtan cilj: hotel je dvigniti umsko, nrašteno in versko slovensko mladino, ki se je postavila ves pouk na temelj materinščine, in to v času, ko je bila samo nemščina tudi v naših krajih učni jezik. Da doseže ta cilj, je bilo treba gojiti šolstvo, gojiti in izobraževati slovensko mladino, ljudstvu pa dajati dobre knjige. S tim, vztrajnim in podrobnim delom je Slomšek dopolnjeval delo narodnih buditeljev ob naši severni meji: navdušenim besedam tedanjih ilircov daje on krepko vzgojno podlago v ljudski šoli, iz katere raste delo narodne prosvete. Šola, ki je dotedaj služila tujemu jeziku, je z njegovim spretnim organizatorskim delom postala naša narodna šola — kar je bila zahteva vseh tedanjih naših narodnih borcev.

Slomšek je globoko zaoral pri probuditvi našega naroda. Četudi je nasprotoval socialnim in gospodarskim zahtevam, ki jih je postavila revolucija 1848 leta, in se ni postavil ob stran ta, in se ni postavil ob stran najradikalnejšim narodnim buditeljem, je polagal on sam svojim delom za povzdigo slovenskega naroda, na katerih so venščine temelje, na katerih so Slovenci gradili svojo narodnost, ključ jim z mladeniškim navdušenjem: "Ne bodi vsak sram, da ste Slovenci; to je vaša čast!" in roče jih: "Prijetelji ne pozabimo, da smo Slovenci!"

### "SLABI DNEVI"

Vsak človek ima svoje "slabe dneve". Pravi, da si vsako lahko svoje slabe dneve že vnaprej zračuna. Vsak človek, naj moški ali ženska ima od nasebno vnaprej začrtano dispozicijo svoje krivice. Tudi moški ima svoje periodične slabosti, ki se ponavljajo v ritmu 23 dni. V vsakem razdobju po 23 dni doživlja človek po enkrat svojo fizično in duševno depresijo, to je najnižje stanje telesnih in duševnih sil, ki je prav poseben nerazpoložen za vsako delo. Med temi depresijami pa leže periode razvoja navzgor oziroma navzdol, ki se prav očitno odražajo v vsem njegovem delu.



# Rožamarija

(Nadaljevanje)

ro je držal zvitek v rokah gledal. To je bil košček ti- svetega večera, ko je re- roka na svojih rokah smr- arazu.

to naj bi bilo zame? Za am?"

mo tam bi se lepo podaja- ro."

ga je stal za Harrovim sto- gledal grm in potem svo- ro. Lepa, blede glava je bi- je bolj podobna lotosu.

je roko na Harrovo ra-

stnica je pa res, Harro, urate pustiti!"

lej si majski dan, Harro,"

potem poprosila Rožama- zroma ne, tu pride zdaj

vejica trnjolice s ci- nom. Imenovala sva jo po-

slutnjo. Saj je zmerom na trnjolice, in ti si ta-

šel, da je to šele slutnja ali. Za pravo pomlad ne

padati snežinke na ro- "

Harro ni iztegnil roke slednjim zvikom. Tiho je

ni to, Rožamarija, še no- . Oh, trenutek . . ."

ga je stopil v sobo z brzo- na krožniku. Nesel jo je

Knez je nagubal čelo in ni. Brzjavka je morala

ga in vsebina zelo zaple- Rožamarija je gledala sko-

mo svojega prijatelja, ki amenada tako izpremenil,

niša:

ro, ali te je to res zabo- kaj nisem mogla slutiti."

ro se skloni čez njeno ro- Rožamarija, hvala ti. Toda

me je prevzelo. Vse to — življenje v razpolože-

ga tako zvesto ohran- vsem tem drobnem de-

je šel zdaj iz sobe in za- nekaj v opravičilo. Na-

je hotel menda odgovor Rojavko. Za trenutek je

je tako tiho, da se je sli- tozi noč pridušeno diha-

orja. Po bledem obrazu ranje so počasi polzele

ni zdrznila se ni pri to je neslišno jokanje ti-

di, ki jim ponosna, sa- tolečina ni tuja.

se je zastrmel v zvez- se, ki se je iskrila skozi

Potem je šepnila ona to: "Harro, reci mi, kaj

ludlega storila?"

ga mogočna postava se skloni se, — zdaj je na

pred njenim ležiščem, prvi poljubi gore na njeni

oči, ljuba, blažena moja, in po- tem pojdem . . ."

Tedaj ji počasi zdrsnejo roke z obraza, in Rožamarija pogle- da k njemu.

"Oh, ne smeš iti nikoli od me- ne, Harro . . ."

Prime njene roke: "Duša, — saj veš, da moram iti."

Koraki se bližajo . . . Knez prihaja. Ob steni sloni Harro

bled, s temnimi očmi, — Roža- marija žari kakor mak, s kate-

rega je pred trenutkom padla zelena odeja, ki je zakrivala njegovo nežno krasoto . . .

"Visokost!" zajecja Harro.

Tako vesel, tako žareč od no- tranje blaženosti, kakor mlado, z biseri slane pokrito jutro, gle-

da knez svojega otroka, svojo ubogo blede Rožo, ki se je še

pred kratkim časom hotela umakniti s počasno, strašno

smrtjo ubogemu življenju. Ko- liko se je moral v zadnjih ted-

nih boriti, koliko upanja je mo- ral pokopati, tega oba ne vesta.

Svojo roko položi na Harrovo ramo. Thorstein se zdrzne. Te- daj reče knez:

"Ljubi Harro, zdi se mi, da si pustil Rožomarijo prav za prav

zelo dolgo čakati . . ."

"Visokost, to je nemogoče, to je . . ."

"Harro, o vsem se bomo lepo in mirno pomenili. Poglej otro-

ka, kako širi zdaj krila v soln- cu, kakor si takrat rekel. Nič se ne da storiti . . . Toda nekaj te prosim: Na odprtem dvorišču

mi nikari več ne kleši kame- nja."

\* Nad Thornsteinom se je raz-

lila sreča kakor težko breme, kakor zlat dež. Ne zave se še,

najprej mu je treba povedati, da se je knez že dolgo ukvarjal

z mislijo, da mu bo dal svoje- ga otroka, če ga bo le hotel.

Kako je prišel do prepričanja, da ne bo mogel nikoli odtrgati svoje hčere od Thornsteina, te-

ga oba nista zvedela; ni hotel odkriti, da je prisluškoval nju-

nemu pogovoru. Še ena misel je bila, ki ga je pripravila tako daleč, da si je skoraj želel, da

bi Harro naposled opustil svo- jo vzdržljivost.

(Dalje prihodnjič)

OGLAŠAJTE V — "ENAKOPRAVNOSTI"

# He can't ask you now!

... He's an American hero. After fighting bloody battles in the Pacific, he was home on leave two years ago.

... You may remember seeing his picture. His name is John Basilone, Marine Gunnery Sergeant. He traveled all over America, urging every American to buy more bonds.

... He said: "You don't know—you can't know—how much it means to the boys out there when they hear the folks back home have just put another War Bond Drive over the top."

... They gave him the Congressional Medal of Honor and offered him a commission. He didn't want it. "I'm a plain soldier," he said. "I want to stay one."

... Well, he stayed a plain Marine—like Joe and Bill and the fellows down the street. He can't ask you to buy bigger bonds during the Seventh. He was killed a few weeks ago on Iwo, just after he had led his assault team to the edge of an airfield we needed desperately.

... We can't let him and all our other fighting heroes down. Remember, last year we had two War Loan Drives by this time.



The Seventh is our personal call to arms—two drives in one. That's why our quota is large.

... We must meet it—we will meet it—for the hero of Iwo—for Victory—for pride in America.



## HERE'S WHAT UNCLE SAM WANTS YOU TO DO:

Select your individual quota in the 7th War Loan according to your income—then meet it!

If your Average Income Per Month is:

\$250 & up  
225-250  
210-225  
200-210  
180-200  
140-180  
100-140  
Under \$100

Your War Bond Quota in The 7th is: (Cash Value)

\$187.50  
150.00  
131.25  
112.50  
93.75  
75.00  
37.50  
18.75

Let your dollars join the fight in the MIGHTY SEVENTH WAR LOAN!



BUY BIGGER BONDS IN THE MIGHTY SEVENTH

F. S. FINŽGARJEVI

## ZBRANI SPISI

I, Sama

(Nadaljevanje)

"Da, jaz sem izrekla to besedo! Mislim namreč, da je v naši moški inteligenci premalo tega duha. Toda prosim, da me prav razumete! Ne mislim na dujem. Toda — delo za narod — lujoče krvi za splošno delo, za socialno delo, za narod sploh — pogrešam tam, kjer bi morala biti."

"Gospodična Minka, jaz sem že ponovno trdil, da Vas običujem. Toda — delo za naod — ali ni to prav za prav fraza?"

Ironija mu je igrala okrog ustnic, ko je še enkrat ponovil: delo za narod.

Minki je planil ogenj v lice. "Da, taki ste! In to je poguba za nas: lenoba in egoizem!"

Brest se ni razburjal. Z umetnim smehljajem je nadaljeval. "Gospodična Minka, vi se motite! Ni lenoba, ni egoizem. To je boj za obstanek vsakega poedinca. Kruh, do sita rezan kruh, to je prvo, potem narod in domovina!"

"Ali ni trdil že Ciceron, da je človek rojen domovini, ne sebi?"

"Govorniška fraza, gospodična, verujte!"

"Ni res! Splošni blagor je več kakor blagor poedinca. Zato je vsak, posebno inteligent, dolžan, da deluje za splošnost, za narod. To je moje prepričanje!"

"Jako idealno, gospodična Minka. Toda življenje uči drugače. Le pogledajte dandanes vse tiste, ki delujejo! Mar res delujejo za domovino? Tako dolgo vsak deluje, glasno deluje, da mu radi krika prislonijo lesto, po kateri se vzpije kvišku, potem je hitro mir in konec delovanja."

"So taki, žal, toda ne vsi! In to grdo življenje nam mora biti le šola za revolucijo mladih, idealnih duhov. Tako sodim jaz!"

Brest je pogledal v strop, vteknil roke v žep in pomilovalno bolj vzdihnil kakor rekel: "Da, da za domovino žive, trdijo, — prav za prav pa le na stroške domovine!"

"Ni res! Ne zamerite, če govorim celo o sebi, dasi vem, kaj sem. Komaj atom, prašek! In vendar trdim, da sem trohico leže storila. In kaj imam zato? Pogledajte, ponošeno krilo! In sem ga veselja in ponosna nanje!"

Minka se je razgrevala čez dalje bolj.

"In če domovina pridnemu delavcu kaj da, naj mu da. Delavec je vreden plačila. Sicer pa pogledajte bogato plačilo domovine pri naših iskrenih delavcih za narodno kulturo! Zaradi tako bogatega plačila nosijo razcefrane hlače in strdajo, da se jim dela črno pred očmi!"

"Zato pravim: najprej kruh — potem ideali! Kajne, gospodična Mara?"

"Jaz pravim: dekletu izvrstna partija — to je pogača zanj, vse drugo ovenjak! Živijo in konec debate!"

Alena je naglo prišla za čašo in je bila vesela, da je Mara pretrgala razgovor, ki je postal rezek.

"To je čisto akademično, gospodična Minka! Brez disharmonije! Pozdravljam vas in vas običujem!" je dvignil Brest kozarec proti Minki.

Vsi so trčili in začeli govoriti o vsakdanjostih. Mara je pripravila samovar, Minka ji je pomagala, Brest je razlagal naloge iz klasične filologije in rabil, kar se je dalo, grških in latinskih izrazov.

Ko je žuborel samovar, se je družba čezdalje bolj zabavala. Edino Minka je bila malobesed-

na in je kar največ stregla in pomagala Mari. Brest in Alena sta čisto započela pogovor med seboj, kar je Mara vselej opazila preko rame, dasi je imela opravka s postrežbo. Po čaju so pričeli peti; Brest se je razmaja in bil naraven ter zato bolj iskren in ljubezljiv.

Ko so se dokaj pozno poslavljali, je Minka predlagala, naj bi z Maro spremili Aleno.

"No, dajta!" je prosila Alena.

"Gospod Brest je vendar kavalir in te ne pusti same sredi ceste in v temi."

Mara je rahlo sunila Minko s komolcem.

Minki to ni bilo všeč in je predlagala:

"Naj gre še gospod Brest. Vsi pojdemo!"

"Prehladno je! Gotovo se prehladim in jutri bom hripava. Oprostite, Alena."

Mara je še enkrat z rahlim sunkom opozorila Minko.

"Grem kar sama. Strah me ne bo ujedel! Lahko noč!"

Alena je odšla izpred šole, Mara in Minka sta se poslovili od Bresta in zaprli vrata.

"Kaj siliš za pričo?" je rekla Mara.

"Kako si čudna, Mara!"

"Nič nisem čudna. Ali ju nisi opazovala? Tako jo je gledal Brest kakor ščinkavec mladiče v gnezdu! Bog ji ga blagoslovi!"

"Ne sodi, Mara!"

"Lahko noč!"

Mara je trdo zaprla vrata svoje sobe.

Brest je za trenutek postal pred šolo in se ni mogel takoj odločiti, ali naj gre za Aleno ali naj krene proti domu.

Tedaj je zavriskal nekdo za vasjo.

Brest se je odločil in se podvizal za Aleno.

"Moram, da, moram! Če bi jo srečal kak pijanec! Nedelja je!"

Šele na pol pota jo je dohitel.

"Kako sem se vas prestrašila!"

"Ali ste res mislili, da vas pustim samo ponoči, v nedeljo zvečer?"

"Ni me strah. Koga naj bi se bala?"

Pričela sta polagoma stopati drug ob drugem.

"Kako sodite o Minki? Meni silno ugaja, kadar se tako razvname, da vse kipi v njej. Idealna ženska!"

"Zame ste veliko bolj idealni — vi! Ne zamerite, če govorim odkritosrčno. Ko ste ob debati tako skromno molčali, ste se mi"

zdeli kakor tihi, trpeči ideal, prava ženska duša. Teh bolj potrebujemo kot socialistov!"

"Bog ve!"

"Resnično! Minka je otrovna po vpuhlem demagoizmu. Sama — zlato srce, le žal, da je zapeljano."

"In vendar stori mnogo dobrega."

"Ne tajim. Ali to ni poklic žene, to je javnost — in javnost sodi možu."

"In zakaj zahteva javnost od nas javne službe?"

"Socialna beda — socialna krivica!"

"To je res, gospod Brest! Zakaj se nas mora živeti toliko s kruhom, ki je tako grenak?"

"Zalostno," je dostavil Brest. "Molče sta stopala dalje in prišla do Smrekarjevega dvorišča."

"Gospodična, jaz sem prepričan, da se vi ne boste dolgo nasicali s tem grenkim kruhom. To bi bilo preveč krivično za vas."

Alena ga je pogledala.

Roki sta se strnili v slovo, Alena je občutila, kako krepko jo je stisnil Brest, in vsa se je vznemirila.

XV.

Alena je prejela od doma že tretje pismo, odkar sama ni nič pisala staršem. Rdečica jo je obšla, ko je iz kratkih in okornih stavkov gledala nanjo tesna skrb materina. Kakor bi iz za peči zrla očetove oči, hrepenče in rosne, take so se ji zdele vrstice v pismu.

Takoj je odpisala, prosila oproščenja in zatrjevala, da ima dosti posla in naj jih nikar ne skrbi. Vsako važnejšo novico da jim takoj naznani.

Ko je ležalo pred njo zapečaten pismo, se je zamislila. Kakor koščen, tresoč se prst, se je dvignilo pred njeno dušo očitjanje.

"Otrok, kje je tvoje srce? Kje tvoja ljubezen?"

Koščeni, žugajoči prst je bil očetov prst, tisti, ki je štedil in pritrjeval, da je hranil in odgajal otroka.

Alena je opazovala ta prst in razumela očitek. V srcu jo je zabolevala. Segla je po pismu in ga poljubila.

Nato je naglo odšla na pošto, da odda pismo. Zdelo se ji je, da oče občuti ta poljub, da bo, na pismu dotipal njeno gorko roko in se bo razveselil.

"Gospodična, a — seveda!"

se je oglašila Erna za pregrajo, ko je zagledala Aleno.

"Kakor bi umrl! Kar nič ne"

Svečana zaprisega prve slovenske vlade

"Predsednik vlade Boris Kidrič, podpredsednik dr. Marjan Breclj, minister za notranje zadeve Zoran Polič, finančni minister Aleš Bebler, minister pravosodja Jože Pokorn, minister industrije in rudarstva France"

pridete! A — seveda, čajni večeri, a — seveda!"

(Dalje prihodnjič)

Prvo podrobno poročilo o narodni vladi v Sloveniji

(Nadaljevanje s 1. strani)

predsednik zvezne vlade Edvard Kardelj, ki je razložil aktualno politično situacijo in značaj osvoboditve vse zemlje.

"Po uradnem redu se je Boris Kidrič, član predsedništva SNOS-a, predložil poročilo o položaju notranje politike. V svojem izčrpnem referatu je posebno naglašal, da bodo v svobodni in demokratični Jugoslaviji in s tem tudi v federalni Sloveniji zagotovljene pravice italijanskim manjšinam, tako da bo te manjšini v novi očetnjavi popolnoma omogočen nekaljen političen, kulturni in socialen napredek."

Izjava predstavnika italijanske manjšine v Primorju

"Potem je bila odprta razprava, katere se je udeležilo več govornikov. Nastopil je predsednik italijanske manjšine iz Slovenskega Primorja in izjavil, da italijanska manjšina v Slovenskem Primorju izraža svoje veselje, ker hoče v novi, Titovi Jugoslaviji s svojim delom in življenjem doprinesiti kar največ napredka državni zvezi, v katero oni radi, z dobro voljo in s ponosom pristopajo."

Carol's Vanities Program

se vrši

V CETRTEK, 7. JUNIJA V SHAW HI AVDIOTORIJU, vogal Shaw in Euclid Ave.

Pričetek ob 8. uri zvečer

Med drugimi bosta skupno nastopila v plesu tudi mala 9-letna Marcia Marold in Mervin McLeod, 1543 Cleremont Rd.

Zabava se vrši pod vodstvom Carol's School of Dancing, 12722 St. Clair Ave.

Prijazno se vabi občinstvo na udeležbo

Right-Hand Bower

Photo shows Edward D. McKim, 49, of Omaha, Neb., newly appointed by President Truman to be his chief administrative assistant. He was a former insurance executive, and had known Truman during his senatorial years.

Opomini glede racijoniranja

Meso, sir, maslo, konzervirane ribe in mleko

Rdeče znamke V-2 do Z-2 so veljavne vsaka za 10 pointov.

Processirana jedila

Modre znamke D-1 do H-1 so veljavne vsaka za 10 pointov.

Sladkor

Sladkorna znamka št. 36 za 5 funtov sladkorja je veljavna do 31. avgusta.

Kurilno olje

Znamke št. 1, 2, 3, 4 in 5, so sedaj veljavne, vsaka za 10 galonov.

Čevlji

Znamke št. 1, 2 in 3 z zakoplovom v knjižici št. 3 so veljavne do preklica.

Gasolin

Znamka A-15 je veljavna za štiri galone gasolina do 21. junija. Znamke B-6, B-7, C-6 in C-7 so veljavne vsaka za pet galonov gasolina za nedoločen čas. Na licu vsakega kupona mora biti napisano ime države in licenčna številka. Pri prošnji za dodatno količino gasolina je treba navesti rekord prevoženih milj.

Tajerji

Inspekcija tajerjev ni zahtevana razen pri zaprositvi za nove tajerje. Na vozilih za komercialne svrhe je obvezna inspekcija tajerjev vsakih šest mesecev ali ko se prevozi 5,000 milj, katero je pač prvo.

OGLAŠAJTE V — "ENAKOPRAVNOSTI"

Za delavce

Za delavce

THE TELEPHONE CO. POTREBUJE  
ŽENSKE ZA  
HIŠNE SLUŽABNICE

ZA POSLOPIJA V DOWNTOWN  
ZA VES DAN ALI DELNI ČAS

Polni čas šest večerov v tednu od 5.10 pop. do 1.40 zj.

Stalno delo—Zahteva se izkaz državljanstva—Zglaste se

Employment Office, 700 Prospect Ave., soba 901

od 8. zj. do 5. pop. dnevno razven ob nedeljah

The Ohio Bell Telephone Co.

MOŠKI

TOVARNIŠKI DELAVCI

Visoka plača in overtime

Stalno in redno delo

Pipe Machinery Co.

930 EAST 70th ST.

HE. 0904

Mali oglasi

B. J. RADIO SERVICE

1363 E. 45 ST. HE. 3028

Prvovrstna popravila na vseh vrst radio aparatih

GRAND STUDIOS

Umetniško dovršeni portreti

787 E. 185 St. — IV. 5050

7547 Broadway — MI. 0768

1924 Clark Ave. — MA. 9592

Vdovec

se želi seznaniti v svrhu ženitve z Jugoslovanko, vdovo brez otrok ali samsko, v starosti od 40. do 55. leta. Imam stalno delo s priličnim prihrankom. Katera resno misli, naj piše na naslov: "Ženitev." Box 424, c/o Enakopravnost, 6231 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio.

VAŠI ČEVLJI

bodo zgledali kot novi, ako jih oddate v popravilo zanesljivemu čevljarju, ki vedno izvrši prvovrstno delo.

Frank Marzlikar

16131 St. Clair Ave.

Za popolno zadovoljstvo z jekleno

GRAND PLINSKO PEČJO

obiščite

The Newburgh Furniture Co.

4000 E. 71 St., blizu Harvard

Farma naprodaj

obsegajoča 30 akrov. Poslopja so vsa v dobrem stanju. Za pojasnila se obrnite na Joe Tisovec, 17817 Delavan Rd., ali pokličite KE 5711.

KUPUJTE VOJNE BONDE

Shirtwaist Dress

Helps Buy Bonds

Da se uredi

zapuščino se proda izvrstno hišo za eno družino; 7 sob in kopel, nica. Velika lota 132x238. Nalaga se na 5011 Finn Ave., blizu Broadway, blizu E. 49 St. Se lahko takoj selite. Prostor pripravljen za veliko garažo. Tako velika za 1500. Za podrobnosti pokličite MI. 3809.

Proda se

piano harmonike na 120 bobnov; ene za otroke na 48 bobnov. V najboljšem stanju. Kdor želi, naj se zglaste na 1158 E. 76 St.

Naprodaj

sta dve omari in postelja za dve osebi. Poizve se na 19230 Pasnow Ave.

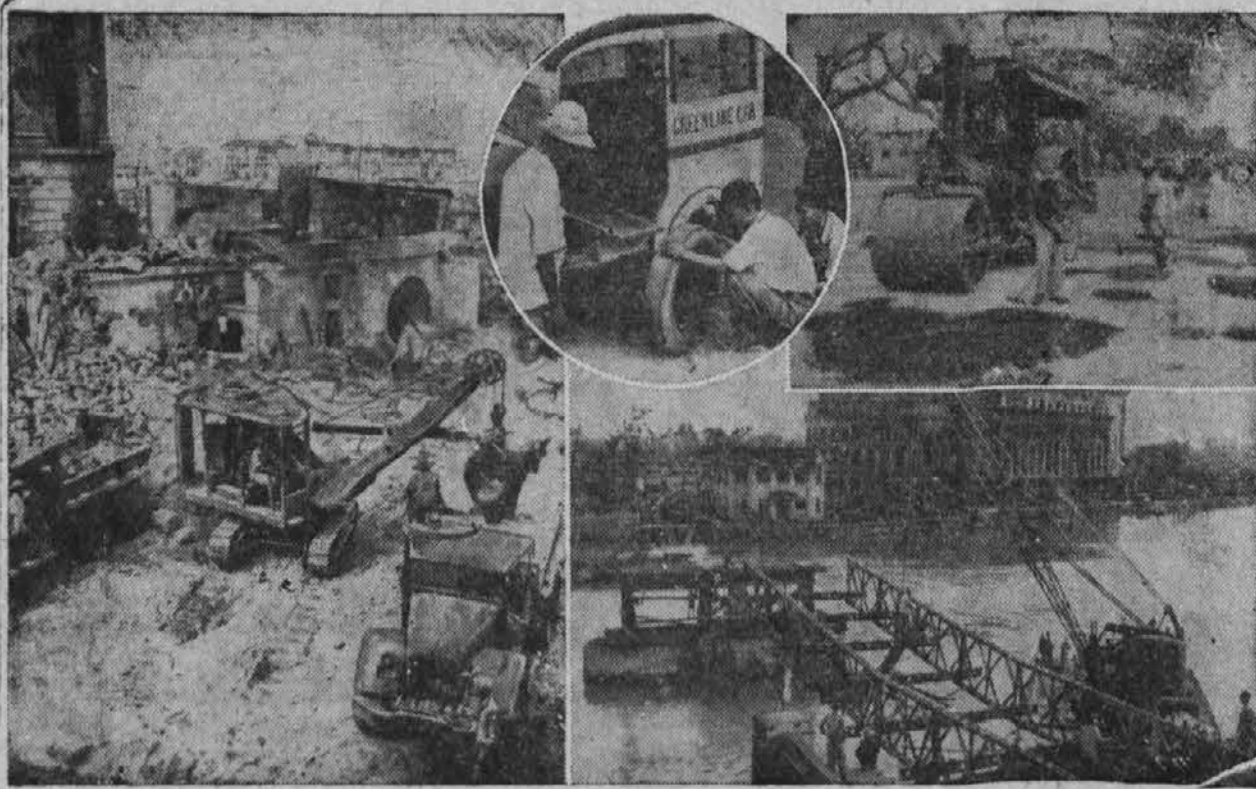
BUY Extra BONDS

WAR LOAN

Tiny pinks are combined with gray-green background in this modified shirtwaist dress. A ruffle of self-fabric edges the neckline, giving softness. Made at home it saves money for War Bonds. Patterns at local stores. U.S. Treasury Department

Manila begins to rebuild. Left, the once-beautiful and modern queen city of the Orient, devastated by the Japs, starts the task of rebuilding with the help of the U. S. engineers. Upper center: This taxi is not much to look at, but it indicates Manila's reconversion. Upper right: A road repair gang is at work on Manila's Taft avenue, erasing some of the scars. Lower right: Bailey bridge.

## Out of the Ashes of War Arises a New Manila



Manila begins to rebuild. Left, the once-beautiful and modern queen city of the Orient, devastated by the Japs, starts the task of rebuilding with the help of the U. S. engineers. Upper center: This taxi is not much to look at, but it indicates Manila's reconversion. Upper right: A road repair gang is at work on Manila's Taft avenue, erasing some of the scars. Lower right: Bailey bridge.